

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

371. Qualiter residere teneantur strictè curati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

¶. 2. c. 6. num. 3. Barb. de Paroch. p. 2. c. 18. nu. 39. citans Sayr. in floribus decisionum decis. 18. de Cler. non resid. eò quòd consuetudo æquipolleat privilegio, ita ut quidquid induci potest privilegio, etiam induci possit per consuetudinem, juxta c. super quibusdam. de verb. significat. & l. hoc jure. ff. de aqua quod. & estiva, per privilegium autem Papa induci possit, ut Rector parochialis non teneatur exercere curam per se ipsum, sed per alium, sicut de facto de jure communi statutum est, ut id fiat per Vicarios perpetuos. Unde licet curatus obligetur præcepto divino, ut exerceat curam pastorem per se ipsum, si salus animarum id exigat, ita ut per alium exerceri, sine gravi damno earum nequeat, adeoque non possit in eo casu per ullam consuetudinem induci, ut Pastor per alium exerceat curam, si tamen æque bene provideri possit saluti animarum per alium, potest absque violatione præcepti divini officium pastorale exerceri per alium; limititer licet in Pastore electa sit opera & industria personæ; id tamen intelligendum, ut nequeat sine causa gravi uti operâ alterius, seu alium substituere, ita ferè Pirh. dum tamen Pastor beneficium parochiale altero substituto retinet, licet corpore absens sit, animo tamen & providentiâ præsentem esse debere, ut nihil necessarii ad salutem ovibus suis desit, rectè monet Barb. loc. cit. c. 17. num. 14. ex Chapiavil. de modo administrandi sacramentum tempore pestis. c. 1. q. 4.

Questio 369. An, & qualiter Pontifex possit dispensare in hac lege residendi quoad Curatos?

1. Respondeo primò: posse in hoc justis ex causis dispensare Pontificem, faciendo iis potestatem non residendi; nam etiam exfolutio voti, servatio jurisjurandi, est juris divini. Azor. loc. cit. q. 1. Soto loc. cit. q. 3. n. 4. quamvis hæc non sit propriè dispensatio, sed potius interpretatio, quâ declaratur legem divinam hic & nunc per se ipsam cessare. Pirh. n. 42. ex Suar. de l. l. 10. c. 6. n. 7. & seq.

2. Respondeo secundò: non aliter hoc jus divinum est dispensabile, quàm ex suppositione causæ, nempe majoris utilitatis Ecclesiæ, non tam per relaxationem, quàm interpretationem, seu per materiæ mutationem. Lott. n. 40. Soto & Azor. ll. cit. Unde non potest Papa prohibitu suo hujus legis rigorem in gratiam alicujus laxare (uti id potest saltem validè, ubi onus residendi est ex solo jure humano, puta Canonico communi, vel ex speciali statuto, vel ex mente fundatoris, uti contingit in beneficiis aliquibus simplicibus) ita ut ubi hanc facultatem non residendi concederet sine justa causâ, non solum peccaret, sed & potestas data nullius esset valoris in conscientiâ, et si in foro judiciali vim habeat. Azor. ibid.

Questio 370. Num jure quoque divino & humano ad residendum personaliter teneantur ii, quibus cura animarum non nisi latius talis, seu exterior tantum incumbit, dum nimirum citra administrationem sacramentorum ex officio possunt visitare, corrigere, censuras excommunicationis, suspensionis, interdicti &c. infligere?

Respondet probabiliter affirmativè Azor. loc. cit. q. 2. & hunc secutus Filliuc. cit. c. 6. nu. 27.

& quidquid sit de Conc. Tridentino; decreto illius hocce Curatos censet Azor non comprehendendi & alstringi ad residendum; comprehenduntur nihilominus constitutione Pii IV. edita de residentia Pastorum. Azor. & Filliuc. ll. cit.

Questio 371. Qualiter residere teneantur propriè & strictè curati?

1. Respondeo primò: si quaeritur de loco, Parochi Vicariique curati, ut dictum supra, intra ipsius parochiæ limites in loco commodo omnibusque opportuno habitare debent, ita ut etiam in casibus repentinis aedes possint suis, & hi illos convenire commode, qualis ferè est domus prope Ecclesiam; imò in domo Parocho destinata, si adsit, quia hæc præsumitur talis C. de Luc. ad Trid. d. 4. n. 11. Lott. cit. q. 27. num. 39. Addit tamen C. de Luc. quòd hæc generalis regula pro facti qualitate apta sit recipere limitationem ex Episcopi arbitrio, quòd autem justâ causâ sit regulandum. Sic si Ecclesia habeat quidem domum pastorem, parochus tamen, ea relicta, in paterna vel cognatorum degat intra fines parochiæ propter honesta servitia, & sui majus commodum, scilicet & tacente Episcopo, tutus erit in conscientia, prout etiam permittens, modò administrationi sacramentorum, & ceteris cura indigentis præsto esse possit æquè bene, ac si in parochiali domo habitaret. Paxjord. loc. cit. n. 56. citans Possévin. de off. curati c. 1. n. 17. & Barb. cit. c. 8. num. 39. Quòd si autem degeret Parochus in civitate distante à parochia tribus aut quatuor milliaribus (puta italicis) non posse haberi pro residente, etiam si festivis diebus ad illam accedat, censet idem Paxjord. n. 57. juxta declarationem S. Congreg. apud Garc. n. 179. & Barb. loc. cit. imò etsi longè minor foret distantia, dum residet in urbe, quæ nocte claudi solet. Paxjord. ibidem. ex tuo. Vide dicta sub initium hujus cap. de parochis.

2. Respondeo secundò: si quaeratur de tempore, quando nimirum, quantòque tempore abesse possint; non ita vi dicti præcepti divini arctari hos curatos ad residendum continè, quin non quandoque ex justa causa ad breve tempus abesse possint. Hoc ipsum tempus breve citra violationem dicti juris divini determinat jus humanum, nempe Trident. potissimum. cit. c. 1. sess. 23. indulgendo Episcopis per trimestre (modò præsentibus sint in suis Ecclesiis tempore Adventus, Nativitatis domini, Quadragesimæ, Paschæ, Pentecostes, & corporis Christi) Parochis verò, ut per bimestre, sive continuè, sive interruptè ex justa causâ abesse possint, modò id fiat sine ullo gregis detrimento. De cetero etsi residentiam parochi necesse non sit esse ita continuam, ut quasi hærens in compedibus fines parochiæ exire nequeat, sed si careat infirmis cum periculo, possit abesse per horas aliquot, etiam nullo alio substituto, vel etiam integram diem; putat tamen Paxjord. n. 59. probabiliter esse mortale, abesse per duos vel tres dies, nullo infirmante, & nulla alia causâ justificante, ubi in propinquo non sunt alii sacerdotes. Verùm in hoc puncto multum tribuendum locorum consuetudini monet Engels ad tit. de cler. non resid. n. 7. & AA. passim, qui etiam n. 13. ait, ut ex consuetudine licitum sit parochis una alterave hæbitomade ex rationabili causâ, substituto idoneo Vicario, ubi non adest periculum damnificandi gregem, sine licentia petita, maxime ubi ob loci distantiam

stantiam difficilior pro ea obtinenda est ad Episcopum accessus, se non audere improbare, imò posse satis tolerari, si alicubi de consuetudine Parochi etiam per duos menses continuos abessent, citatque pro hoc posteriore Laym. *Theolog. mor. l. 4. tr. 2. c. 6. n. 7.* quo spectat, quòd obligatio ista petendi licentiam discedendi, supposita iustà causà discessus, cum sit iure merè humano inducta per contrariam consuetudinem tolli possit. Engels *n. 12.* si tamen ex tali consuetudine liceret parochi notabili tempore ultra duos menses abesse sine licentia superioris juxta Trid. *cit. sess. 23. c. 1.* foret corruptela, ac proinde invalida propter multa inconvenientia inde nascitura, de quibus vide Engels *ibidem.*

3. Respondeo tertio: si quærat de modo residendi, qui non est merè materialis, utique intelligitur residentia cum effectu. de Grassius *in decisio. casuum. l. 2. c. 97.* Zechus *de munere Episcop. c. 5. num. 1.* Garc. *nu. 53.* juxta *c. extirpanda. de prob. & Trid. cit. c. 1.* nimirum quod debeat per se obire munia pastoralia, non per substitutum, nisi quatenus per se solum omnia implere nequit. Concil. *cit. c. 1.* requirente in Parochi industria personæ, quæ per alium suppleri nequit: ita ut Parochus corpore quidem præsens seu residens, sed officium suum non exerens, nisi per alium minimè satisfaciatur præcepto residendi, nec in foro interiore, nec exteriori. Paxjord. *n. 58.* citans Possév. *dicto c. 1. n. 8.* & Barb. *cit. c. 8. n. 40.* qui etiam hinc inferant, quòd ubi Parochus legitime habet Coadjutorem, vel cooperatores ad majorem quietem, non tamen hinc liceat ei omnia ardua relinquere, v. g. surgere de nocte, audire multas confessiones &c. sed tantum habere pro socio laboris, & figuante, quando ipse nominatim vocatur, & expectatur, debet ire, & ovium suarum benevolentia, & amoris respondere, ita ferè Paxjord. citans Cajet. *2. 2. q. 185. a. 5.* Sotum *de just. & jure. l. 10. q. 3. a. 5.* Possév. Sa. Barb. teneri quoque talem Parochum, qui præsens totam curam per cooperatores exercet ad restitutionem, tenent Sylv. *v. residentia. à n. 1. & 2.* Jacob. de Grass. *cit. l. 2. c. 92. num. 57.* Jo. Sanchez &c. apud Engels *loc. cit. n. 16.* ubi ait: se hanc sententiam judicare Tridentino, menti & rationi legis esse conformiorem, ac propterea amplectendam, cum hac tamen moderatione, ut ex sola residentia personali præcisà ab administratione, putet Parochum saltem medietatem fructuum lucrari, eò quòd experientia Parochi magnam utilitatem percipere, dum in quacunque necessitate recursum ad Parochum habent, & sacramenta per Capellanos præsentem Parochi diligentius ipsis administrantur. imò ait se non dubitare, quandoque Parochum etiam rarius per se administrantem sacramenta ad nullam restitutionem teneri, si revera comperiat, suos Parochianos sufficienter & forè melius per Capellanos, quam per se ipsum instrui. Garc. etiam *loc. cit. n. 52. & seq.* simpliciter censet talem, etsi non resideat ut debet, non teneri ad restitutionem fructuum; eò quòd Concilium hanc penam amissionis fructuum ponat solum contra absentes, & non residentes; talis verò non possit dici abesse, & non residere, quamvis officium suum non exercent, & penæ, maximè ipso jure impositæ, non sint extendendæ.

Questio 372. Num igitur, quemadmodum Episcopi absque approbatione Metropolitanæ, aut alterius superioris (uti etiam de Abbatibus, & Prælatibus exemptis Episcopali jurisdictione utentibus idem, de aliis verò Episcopo subditis contrarium censet Tamb. de jure Abb. d. 14. q. 5. apud Engels n. 6.) ita Parochi aliiq. curati abesse possint duobus illis mensibus à Concilio istis concessis, ex causa, quæ ipsis iusta videtur absque approbatione, & licentia ordinarii?

1. Respondeo: sententiam affirmantem semper Parochis aliisque curatis, etiam dum abesse necessarium est ob utilitatem Ecclesiæ, opus esse licentiâ Ordinarii, & quidem in scriptis videri juri conformiorem Filiuc. *loc. cit. n. 29.* & alii; eò quòd Trid. de his dicit: *quandocunque eos, causâ prius per Episcopum cognitâ, & probatâ, abesse contingeret.* hancque veram esse Concilii intelligentiam declaravit S. Congregatio super *cit. c. 1. sess. 23.* his verbis (quæ præter binas quoque alias rigidiores adhuc sacre ejusdem Congregationis declarationes recitat. Garc.) *nec per bimestre tempus possunt abesse Parochi sine licentia Episcopi, valetque constitutio Episcopi, ne Parochi possint abesse ultra duos dies sine licentia &c.* Ac proinde hanc sententiam affirmantem absolute tenent Paxjord. *n. 61.* citans Ugol. *de off. Ep. c. 15. §. 5. num. 2.* Possév. *de off. curat. c. 1. num. 11.* Sanctarel. *variar. resol. q. 4. num. 12.* Barb. *de off. Paroch. c. n. 55.* & plures apud Garc. *p. 3. c. 2. n. 22.* dicatque inter alios apud eundem Cavallos. *q. 582. num. 6.* ita recepisse praxin. Porro videtur sententia hæc potissimum tenere, ubi absentia duorum mensium, vel alterius notabilis temporis esset continua, non ita, ubi est interpolata nunc per dies tres vel quatuor, alias per sex vel octo.

2. Nihilominus sententiam oppositam, ab auctoritate saltem DD. non minus probabilem tenent Navar. *in man. c. 25. n. 121.* (id tribus argumentis conans concludere, nimirum quia id jure antiquo permillum. Argumento *c. præsentiam. 7. q. 1.* quod correctum vel sublatum non est per Trid. dein quia Episcopis arctiori vinculo ad residendum adstrictis id conceditur, Conciliumque hac in parte servandum in parochis, quod in Episcopis disposuerit) Quintadven. *l. 4. q. 76.* Zerol. *v. privatio. Sa. v. residentia.* Zech. *de casibus reserv. cas. 3.* pluresque alii apud Garc. *n. 19.* Sanch. *de matrim. l. 3. d. 31. n. 11.* Leo *in thes. fori Eccles. p. 3. c. 1. n. 19.* Bonac. &c. apud Paxjord. *loc. cit.* idem plures apud Barb. *in collect. ad Concil. loc. cit. n. 67.* Item Filiuc. *loc. cit.* qui ait, praxin contrariam unâ cum probabili propter DD. auctoritatem temperasse quoad hoc bimestre rigorem illum juris. Azor. *cit. p. 2. l. 7. c. 4. q. 10.* dicens sententiam Navari sibi probari; eò quòd Canones pro nihilo reputent, quod modicum est; Concilium autem absentiam duorum mensium judicasse modicum, seu concedendo duos menses declarasse, quantum absentia tempus pro modico, adeoque pro nihilo habeatur. Less. *cit. l. 2. c. 34. n. 159.* et si dicat se putare verius mentem Concilii esse, ut non absint primo bimestri absque facultate Episcopi, subjungit tamen credere se hoc non esse receptum, in qua non receptione multum se fundare AA. qui post memoratas paulò supra ex Garcia declarationes sacre Congregationis scripserunt, necesse videtur;